

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO

LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8 — — — CELJE, Kocenova ulica 12. — el. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c. Tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštne Cekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZADNJA POT PAULA DOUMERJA

Danes dopoldne so položili pokojnega predsednika francoske republike k zadnjemu počitku

Pariz, 12. maja. Danes bodo z največjimi svečanostmi, ki se izkazujejo glavarju države, položili k zadnjemu počitku pokojnega predsednika francoske republike Alberta Doumera. Že včeraj so prispele v Pariz številne delegacije in deputacije iz inozemstva, ki se bodo udeležile pogreba. Prišli so zastopniki vseh evropskih dvorov, delegati vseh vlad, deputacije raznih organizacij ter številni drugi odličniki. Davi so se deputacije poklonile pred mrtvaškim odrom, kamor danes občinstvu dostop ni bil več dovoljen. Truplo bo blagoslovljeno v cerkvi Notre Dame, nato pa se bo vršila pogrebna svečanost v Pantheonu.

Pariz, 12. maja. AA. Včeraj ob 15. uri je Nj. Vis. knez Pavle v spremstvu jugoslovenskega poslanika dr. Spalajkovića, adjutanta Nj. Vel. kralja Aleksandra generala Ječmenića, zastopnika francoskega ministrstva za narodno obrambo kapetana Carolajja prispele v Elizejsko palačo, kjer so ga pričakovali polkovniki Garat, Colette in Gransard.

Nj. Vis. knez Pavle je položil na krsto bivšega predsednika francoske republike Paula Doumera dva nenavadno krasna venca z napis:

»Paulu Doumeru — Aleksander, kralj Jugoslavije« in »Paulu Doumeru — knez Pavle Karagorgijević«.

Nato je knez Pavle postal pred krsto nekaj trenutkov v pobožnem molku, nakar se je s svojim spremstvom odpravil v salone Elizejske palače, kjer sta ga pozdravila šef vojaškega oddelka pri predsedništvu republike general Dracogna in podšef protokola v zunanjem ministrstvu Dilinger.

Nj. Vis. knezu Pavlu, dr. Spalajkoviću in generalu Ječmeniću se je general Dracogna zahvalil v imenu ge. Doumerjeve in v imenu novega predsednika francoske republike Lebruna. Prosil jih je naj v imenu ge. Doumerjeve in novega predsednika francoske republike izrazijo Nj. Vel. kralju Aleksandru njihovo globoko zahvalo za njegovo udeležbo v veliki žalosti, ki je zadelo francoski narod.

Spominska svečanost v Ljubljani

Ljubljana, 12. maja. Dopoldne ob 10. se je vršila pred spomenikom Ilirije na Napoleonovem trgu svečanost v spomin preminulega predsednika Francije Paula Doumerja. Ob 10. so se zbrali okrog spomenika najodličnejši

predstavniki naše javnosti. Prostor okrog spomenika pa so obstopile gojenke ženske realne gimnazije v narodnih nošah in dijaki I. državne realne gimnazije. Med drugimi, ki so se udeležili svečanosti, so bili ban g. dr. Marušič, divizionar general Ilić, župan dr. Dinko Puc, ves tukajšnji konzularni zbor, podpredsednik senata dr. Fran Novak, senator Ravnihar, pesnik Oton Zupančič kot zastopnik Francoskega instituta, istotako njega člana direktor Guillard in direktor Skubec, polnočestvilno je bila zastopana tukajšnja francoska kolonija, dalje smo opazili g. direktorja Jaga, profes. za francosčino dr. Novaka in dr. Pavla Breznika, veleindustrija g. Hribarja kot zastopnika TOI in za zvezo industrije g. inž. Sukljetta in številne druge najodličnejše predstavnike naše javnosti.

Francoski konzul g. Neuville se je pred spomenikom globoko priklonil in nato v imenu francoske republike položil krasen venec v počastitev spomina pokojnega Paula Doumera. Venec so nato polagali še drugi zastopniki, v imenu vlade g. ban, v imenu občine g. župan, tukajšnji konzuli, ženska realna gimnazija in drugi. Po mestu so bile v znak prijetosti na mnogih hišah razbošene državne trobojnice na pol droga.

Za šanghajem Mandžurija

Japoncem v Mandžuriji trda prede — Kitajci nudijo vedno hujši odpor — Japonska se pripravlja na novo vojno

London, 12. maja. d. Iz Harbina poročajo, da je ob reki Sungariju prišlo do srdite bitke med Japonci in vojaštvom kitajskega generala Maja. Japonci so bili prisiljeni umakniti se na svoje ladje na reki Sungariju ter so zaprosili nujne pomoči iz Harbina. Po japonskih trditvah razpolagajo čete generala Ma z izbornim topništvom, o čegar izvoru ne more biti nobenega dvoma. Razen tega so ugotovili, da imajo čete generala Maja mnogo modernih vojnih letal, ki so prodrla celo do Cickarja ter krožila nad mestom. Japonci proizvedovalni letalci so tem letalom sledili in ugotovili, da ima jo neredne kitajske čete izborno dobro zavarovano letališče v Taneinu, ki se nahaja nasproti ruskega mesta Blagoveščensk na drugem bregu Amurja. Tudi po tem dejstvu sklepajo Japonci, da uživa general Ma veliko rusko pomoč. V Harbinu se sedanji boji ob reki Sungariju smatrajo že kot boji predstraž japonskih in sovjetsko-ruskih čet.

Tokio, 12. maja. AA. V Dairen je prispele v glavni del 14. divizije. Japonske sile v Koreji in v Mandžuriji znašajo sedaj 6 divizij. Japonsko vojno ministrstvo naznanja, da bo odposlalo v Mandžurijo nova ojačenja in sicer zato, ker

so tamošnje policijske sile nezadostne in je tudi vojaška moč nove mandžurske države tako slaba, da ne more več pobiti razbojnikov in vstajev. Mandžurski razbojniki so sedaj našli zavezništvo v gosti in bohotni travi, ki je pokrila mandžurska polja in ki omogoča neopazeno kretanje in destruktivno delovanje v večjem obsegu.

London, 12. maja. s. Čeprav je kitajsko-japonski spor v Šanghaju s premirjem končan, verujejo v Angliji še vedno v novo možnost resnih zapletov na Daljnem vzhodu in sicer med Japonsko in Sovjetsko unijo. Japonska se v zadnjem času mrzlično oborožuje. Angleške tvornice orožja v Birminghamu so izdelale 400.000 novih pušk za Japonsko. Nič manj kot 50 tovarnih ladij z eksplozivi bo v prihodnjem tednu odplulo iz angleških luk s tovorom za japonske vojne luke. Japonska je tudi v drugih evropskih municijskih tvornicah naročila velike množine municije.

Tokio, 12. maja. s. Vlada je sklenila, da bo v 30 dneh umaknila iz Šanghaja vse čete.

Harbin, 12. maja. Ž. Včeraj popoldne je prispela semkaj komisija Društva narodov pod vodstvom lorda Lyttona. Za varstvo komisije je bilo odrejenih 2500 policistov, ki so davi stražili na kolodvoru.

Gorgulov je nameraval tudi atentat na Masaryka in Hindenburga

Senzacionalen preokret v preiskavi zoper morilca Gorgulova, ki priznava, da je bil ponovno v Rusiji

Pariz, 12. maja. V preiskavi zoper Gorgulova je prišlo do senzacionalnega preokreta. Gorgulov, ki je spocetka trdil, da je že leta 1921 pobegnil iz Rusije in od takrat živel kot ruski begunec v raznih evropskih državah, najdel na Češkoslovaškem, je v teku nadaljnjega zasliševanja priznal, da je bil v tej dobi ponovno v sovjetski Rusiji ter je bival leta 1929 v Rostovu, pozneje pa v Minsku, kjer je tudi študiral. Pozneje je prišel v konflikt z GPU, nakar je pobegnil na Poljsko. Iskaj je stikov z organizacijami ruskih beguncev, vendar so ga povsod odklanjali. Naposled je Gorgulov priznal, da je nameraval izvršiti še več drugih atentatov, pred vsem pa je nameraval ob priliki predsedniških volitev v Nemčiji umoriti Hindenburga, prav tako pa je zasledoval tudi prezidenta češkoslovaške republike dr. Masaryka. Ko se mu ti atentati niso posrečili, je odpotoval v Pariz, kjer je hotel stopiti v stike s sovjetskimi poslankom. Ta ga pa ni hotel sprejeti. Naposled se je odločil, da izvrši atentat na predsednika francoske republike, kar mu je žal tudi uspelo. Francoska javnost je prepričana, da je Gorgulov agent Moskve in da je ravnal po naročilu.

Kreuger je goljufal na vse strani

Tudi preiskava v Ameriki je odkrila celo vrsto goljufivih manipulacij švedskega finančnega magnata

New York, 12. maja. g. Pred preiskovalnim odborom, ki preiskuje polum Kreugerjevega koncerna, je prišlo v New Yorku do zelo dolgo pričakovane senzacije, in sicer pri zasliševanju newyorške gospodinje Kreugerja, gospe Hilde Abergove. Gospe Abergovo so večkrat napadli, da so se v Kreugerjevem stanovanju vršile razuzdane orgije in ne trgovske konference. Abergova je odločno dementirala te govorice. Njeno gospodinjstvo je bilo zelo štedljivo, letno ni dobivala več kot 4000 dolarjev, skupno z denarjem za gospodinjstvo, za služničad itd. V preiskovalnem odboru se je danes izjavilo, da se je vest o Kreugerjevem samomoru držala 12 ur v tajnosti, da bi

onim, ki so za to vedeli, nudili priliko, da prodajo Kreugerjeve akcije. Razpravljalo se je tudi o vprašanju, ali je Kreuger nekatere državam dovolil tajne monopole na vžigalce. Predsednik International Match Companye Durand je izjavil, da so tajnstvene črke XYZ v zapušinskih papirjih Kreugerjeve pomenile državi Italijo in Španijo in International Match Companye samo. Dalje je Durand izjavil, da so nemški vrednostni papirji v znesku 50 milijonov dolarjev, ki jih je International Match Companye deponirala pri nemški Union banki, ki je bila pod nadzorstvom Kreugerja, nenadoma izginili iz safejev bank.

Amerika bo zopet uvedla srebrno valuto

Tudi plačevanje medzavezniških dolgov naj bi se vršilo v srebru

Washington, 12. maja. Senator Hayden je izročil predsedniku Hooveru prepis svojega načrta, ki ga je predložil kongresu, po katerem naj bi se do l. 1936 dopustilo plačevanje medzavezniških dolgov Zedinjenim državam v srebru. Predsednik Hoover je obljubil, da bo ta načrt izročil na pristojna mesta v proučitev. Načrt določa, da se

srebro, plačano na račun dolgov, uporabi za kovanje srebrnih dolarjev. Predsednik Hoover je imel o tem že razgovor s predsednikom monetarnega odbora poslanske zbornice Shomerjem, ki je po posetu v Beli hiši izjavil, da je predsednik Hoover pripravljen sklicati mednarodno konferenco za proučitev vprašanja srebra.

Mussolini italijanskemu dijaštvu

Rim, 11. maja. g. Včeraj je bilo veliko zborovanje visokošolskega in srednješolskega dijaštva, na katerem je politični tajnik fašistične dijaške organizacije pred 20.000 tovariši poročal o delovanju organizacije v preteklem letu. Proslave so se udeležili tudi rektorji, dekani, profesorji ter številne politične in vojaške osebnosti. Mussolini je imel pri tej priliki z balkona palače

»Venezia« nagovor na dijaštvo, v katerem je med drugim izjavil, da je italijanska mladina pričela s tekmovalenjem v letu Garibaldija in je pozneje vedno bolj krepila svojega duha in svoje telo. Letos, ko slavi fašistična revolucija deseto obletnico, naj bo geslo vseh, ki je bolj kakor kdaj umestno: »Knjiga in puška!« Pri teh besedah je dvignil Mussolini v desnici puško, v levici pa knjigo, kar je izzvalo med dijaštvom vihar navdušenja in vzklikanja za Mussolinija in fašizem.

Seja vlade

Beograd, 11. maja. M. Sinoči od 18. do 21. se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika dr. Marinkovića. Ministrski svet je razpravljal o finančnem in gospodarskem položaju ter prejel poročilo finančnega ministra o gibanju državnih dohodkov in izdatkov. Nato je ministrski predsednik in zunanji minister dr. Marinković poročal o sestanku Male antante in o vprašanju, ki bodo predmet razprav na tem sestanku. Naposled so bili sprejeti sklepi o predlogih ministrov, za katere je bilo potrebno rešenje ministrskega sveta.

Pogreb Alberta Thomasa

Champigny sur Marne, 12. maja. AA. Ves dopoldan je mnogo številno občinstvo kropilo posmrtno ostanke Alberta Thomasa. Krsto so položili na oder v svečani dvorani občinskega poslopja.

Na pogrebu Alberta Thomasa so sodelovale mnoge tuje delegacije, delegacija mednarodnega urada za delo, jugoslovenska delegacija s pomočnikom zunanjega ministra g. Fotičem na čelu, ki je zastopal predsednika jugoslovenske vlade, tajnika jugoslovenskega poslanstva v Parizu g. Cirkovića in Konstantinovića, ki sta zastopala jugoslovenskega poslanika dr. Spalajkovića. Slovo od pokojnika je vzel 11 govornikov, govorili je tudi bivši predsednik francoske vlade Laval.

Zopet političen umor v Sofiji

Sofija, 12. maja. AA. V torek zvečer so v Sofiji ubili protogroverca Georgija Trajkova. Pokojnik je kvartal z okroglim policijskim inspektorjem Arsenom Lazarovim v kavarni »Komerical« sredi mesta, ko so začeli nanj streljati Slavče Caceto, Stojan Katošev, Boris Boskov in Mile Kuckar. V splošni paniki so izstrelili nad 40 strelcev. Ubili Trajkova je bil član tročlanske komisije v Jugluku, srez Kosukavak, po strankarskem prepričanju pa demokrat. V Sofiji je prišel, da bo prisostvoval kongresu demokratske stranke.

Razdelitev dobička reparacijske banke

Basel, 12. maja. AA. Glavna skupščina mednarodne reparacijske banke je sklenila, da se 759.140 švicarskih frankov prenese v rezervni zakoniti fond, 3.190.762 šv. fr. pa v splošni rezervni fond. Štostotna dividenda od vplačane glavnice znaša 6.446.766 šv. fr. Ostanek čistega dobička v znesku 3.190.762 šv. fr. se bo razdelil med Belgijo, Francijo, Nemčijo, Grčijo, Italijo, Japonsko, Poljsko, Portugalsko, Rumunijo in Jugoslavijo.

Strahovito razdejanje tajfuna

Pariz, 12. maja. AA. Indopacifiška agencija poroča iz Hanoja v Tonkinu, da je o priliki strahovitega tajfuna, ki je divjal 4. maja v pokrajini Fantiet našlo smrt 134 Anamitov. 170 ladij je bilo uničenih, vihar je vrhu tega porušil 600 hiš in nad 3000 malih gospodarstev.

Anglija in lausanska konferenca

Lausanska konferenca se bo morala baviti s perečimi problemi, da najde izhod iz sedanjega zastoja

London, 12. maja. AA. Finančni minister Neville Chamberlain je imel govor na letnem banketu društva britanskih bančnikov in pri tem omenjal možnosti izvedbe radikalnejših redukcij državnega proračuna. Minister je rekel, da je po splošni sodbi glavni vzrok gospodarskih perturbacij na vsem svetu katastrofalni padec cen raznih izdelkov. Chamberlain je dodal: Mogoče bo ena izmed nalog britanske vlade tudi ta, da izda ukrepe za zvišanje cen produktov v razmerju s funtom šterlinga na isto vršino, ki bi omogočila rentabilnost trgovanja, toda ta politika se ne da popolnoma izvesti brez mednarodnega sodelovanja. Glavne razprave na lausanski konferenci, je nadaljeval, morajo stremeti za tem, da se dobi končna formula, ki jo morajo svobodno sprejeti vse prizadete države tako glede reparacij kakor tudi glede drugih problemov, ki so s tem v zvezi. Razen o reparacijah pa bo morala reparacijska konferenca v Lausanni razpravljati tudi o gospodarskih in finančnih težavah, ki so zajele svet na vseh poljih gospodarskega in finančnega udejstvovanja.

London, 12. maja. d. Finančni minister Neville Chamberlain je imel snoči na banketu zveze angleških bančnikov daljši govor, v katerem je najprej omenil lausansko konferenco, ter dejal, da je prva stvar, o kateri se mora priti do sklepa, da se tudi formalno reši vprašanje reparacij in ostala vprašanja, ki so s tem v zvezi. Ako bo to uspelo, se bo storilo več, kakor s katerikoli drugimi ukrepi na odstranitev vzrokov za nezmožnost, ki visi kakor težki oblaki nad svetom Evrope. Nato je očitno gospodarsko politiko angleške vlade ter govoril o zmognosti nadaljnjih obsežnih ukrepov za štedenje. Poudarjal je, da vzbuda trgovinska statistika iz meseca marca najboljše upanja, in ko se bo objavila trgovinska statistika iz meseca aprila, se bo videlo, da je izvoz v razmerju z uvozom mnogo boljši kakor je bil kdaj prej od početka vojne. To je zasluga novih zaščitnih carin, s katerimi postaja trgovinska bilanca zopet aktivna. Namen vlade je, da se cene dvignejo do vršine, da bo spet nastala možnost znosljivega gospodarskega življenja. Tega seveda ni mogoče misliti brez mednarodnega sodelovanja. V Ottavi se mora izpolniti sistem medsebojnih izvoznih možnosti med Anglijo in ostalimi čet britanske imperije. Anglija mora še dodatno nadaljevati privilegirano postopanje z dominjami, če pristanejo na primerne komocijske, potrebne za dogovor.

Nazadovanje tujskega prometa v Ljubljani

Zaradi deviznih omejitev in gospodarske krize nazadnje tudi tujski promet

Tujskoprometni odsek mestne občine je sestavil primerjalno statistiko o tujem prometu za zadnja tri leta. Je poučna v pogledu sedanjih gospodarskih prilik, kajti statistični podatki so tudi delni odraz sedanjega gospodarskega krize in raznih omejitev glede deviz in valut.

Letos v aprilu je prispelo v Ljubljano 3124 tujcev, dočim jih je l. 1930. bilo 5085, a 1931. leta 3458. Primerjava četrletnega tujkega prometa podaja naslednje zanimive podatke: v letošnjem četrletju je bilo 12.560 tujcev, lani 14.284 in predlanskim 18.590. Celoletni tujski promet je lani dosegel 59.674, a predlanskim 72.412. Z ozirom na sedanje razmere je pač jasno, da ne bo letošnji promet dosegel teh števil.

Komunistični izgredi na Saškem

Kamenice (Chemnitz), 11. maja. d. V mnogih krajih kameniškega okraja so se pojavili včeraj veliki nemiri komunističnih in brezposelnih delavcev. Policija je morala ponovno posredovati in razgnati zbrane množice. Prišlo je tudi do spopadov med policijskimi organi in demonstranti, med katerimi je bilo mnogo žensk. Več ljudi je bilo ranjenih v Siegmariju. Komunisti so tam skušali vdreti v mestno hišo, našli so župana in ga zaprli. Šele policijskim organom iz Kamenice je uspelo, da so župana spet osvobodili. Večji oddelki

kameniške policije so ostali v Siegmariju, da zastražijo mesto. V Burgstädtu so ustrelili policijskega inspektorja.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 2273.17 — 2284.52, Berlin 1335.62 — 1347.42, Bruselj 787.90 — 791.84, Curih 1097.35 — 1102.85, London 205.79 — 207.39, Newyork ček 5585.38 — 561.64, Pariz 221.33 — 222.45, Praga 166.23 — 167.09, Trst 288.67 — 291.07.

INOZEMSKA BORZE.

Curih, 12. maja. Beograd 9.05, London 18.78, Newyork 511.—, Bruselj 71.80, Milan 26.36, Madrid 41.20, Amsterdam 207.30, Berlin 122.—, Sofija 3.70, Praga 15.15, Varšava 57.35, Bukarešta 3.06.

Za zaščito delovnih slojev

Velik shod državnih nameštencev in stanovanjskih najemnikov

Ljubljana, 12. maja.

Za središče so se združile strokovne organizacije državnih in privatnih nameštencev, upokojencev in narodnega delavstva zborovanje v uniosko dvorano, na katerem so posamezni referenti poročali o akcijah za znižanja stanovanjskih najemnin. Obširno se je obravnavalo tudi uradno vprašanje.

Zborovanje je otvoril g. Ivan Deržič, ki je toplo pozdravil senatorja dr. Ravničarja ter narodna poslance župnika g. Barleta in g. Komana. V nadaljnjem govoru je predlagal, da se Nj. Vel. kralju pošlje udanostna brzojavka, kar je bilo sprejeto z odobravanjem. G. Deržič je poudarjal, da se je gospodarska kriza v naši državi znatno poslabšala. Po otvoritvi Narodne skupščine in senata je bilo izdanih že več zakonov in storišč, ki so mnogi za omiljenje gospodarske krize. Državni proračun je moral biti znatno okrnjen, da je bil uravnotežen. V ta namen so pripevali tudi državni uradniki, čeprav ne morejo biti sporazumni s programom, kakor ga izvaja država, so vendar priznali, da bo naš narod tudi te težke čase z lastnimi močmi premagal. Uradniku so odvzeli od plače in prevzeli del državnih bremen na njihova ramena. Pričakovali smo, da bodo bremena pravično razdeljena tudi na druge sloje našega naroda, toda to se ni zgodilo. V tej stvari se je že razpravljalo na shodu 12. januarja, na katerem je bila sprejeta spomenka, ki je bila poslana kr. vladi, senatorjem in poslancem in v kateri je bilo opozorjeno, da je treba rešiti gospodarski problemi s pravično razdelitvijo bremen na vse sloje.

Govornik je na to pohvalil iniciativnost in voljo g. bana dr. Marušiča, ki je storil pri tem pogledu, kar se je dalo storiti, nadalje je pa poudarjal, da bo treba zaščiti nižje sloje, državne uradnike in nameštence s posebnim zakonom tako glede stanovanjske najemnine, kakor tudi glede previsokih cen.

Obširen in temeljit referat o uradniškem vprašanju v zvezi z nastalo krizo je podal direktor Tehniške srednje šole g. Josip Reiser. Poročilo bomo objavili v eni prihodnjih številkih zaradi aktualnosti v celoti. Direktor Reiser je točno preciziral položaj in stališče uradništva ter zaključil takole:

S svojim položajem nismo in ne moremo biti zadovoljni. Vse nadeje na polagamo na novo narodno zastopstvo, na naše narodne poslance in senatorje, ki jih pozivljamo: da se z letošnjim državnim proračunom nam naložene žrtve enakomerno prenesajo na vse sloje, da se nam vrnejo draginske doklade v prejšnji meri, dokler ne bodo cene vseh potrebščin in dajatev primerno urejene, da se izenačijo pokojnine vseh vrst s pokojninami, odmerjenimi po novejših zakonih in da se revidira uradniški zakon s sodelovanjem strokovnih organizacij.

Izvajanjem direktorja g. Reiserja, ki so bila z odobravanjem sprejeta na znanje, se je v imenu zasebnih nameštencev pridružil g. Zemljčič, poudarjajoč, da so privatni nameštenci še manj zaščiteni kakor državni. Ker lastniki hiš doslej niso smatrali za potrebno, da znižajo stanarine sami, smo primorani obračati se na državne oblasti.

V imenu narodnega delavstva je nato govoril g. Rudolf Juvan, ki je v uvodu poudarjal, da so na podlagi shoda dne 12. januarja hišni posestniki začeli razmišljati glede znižanja najemnin, toda storili niso ničesar. Govornik je opozarjal na naraščajočo gospodarsko krizo, na vedno večjo brezposelnost, na stalne redukcije, ostro nastopil proti škodljivcem države, ki izvajajo naš dinar v tujino in ki so narodne izdatke, ter končno zahteval zakon za stanovanjsko zaščito, pa tudi zakon proti odedu in zakon proti vsem, ki »potujejo« v škodo države.

Viharno pozdravljen je stopil na to na oder posl. župnik g. Barle, ki je poudarjal: Z dušo in srcem sem poslušal besede vseh govornikov. Človeške besede, ki nam gredo vsem v kri in meso. Danes trpi naš brat, kri naše krvi. Zato je dolžnost državne zbornice, da ne pusti, da bi državni uradniki in vsakdo drugi, ki zvesto služijo državi, stradal in trpel. Opozarjal je na dejstvo, da je sedanji parlament prevzel težko dedščino preteklosti. Leto in leta se ni delalo, temveč so se zgolj prepirali in zapravljali državno premoženje. Posledica tega je tudi težko uradniško vprašanje, druga dedščina je težka gospodarska kriza. Modro gospodarstvo je zahtevalo uravnoteženje državnega proračuna. Težko je bilo ugrizniti vladi v grenko jabolko državnega proračuna, ga skriti ter s tem globoko prizadeti uradnike. Govornik upa, da bodo kmalu nastopili boljši časi. Imeti je treba zaupanje v državo in se ne sme nasadati onim, ki zastrupljajo naše duše ter begajo narod, sami sebi pa zažigajo streho nad hišo. Veseli ga, da je kljub obupni sliki zborovanje poteklo tako lepo in je obljubil, da bo delal v parlamentu, kolikor bo v njegovi moči, v korist in srečo vseh stanov. Na oltar domovine pa morajo pripetiti svoj obolus tudi drugi in danes ob 12. uri poziva hišne posestnike, trgovce in vse pridobitne kroge, naj odstopijo od sebičnosti, naj ne mislijo samo nase, temveč tudi na brate.

Po govoru posl. Barleta, ki je bil sprejet z živahnimi pritrditvami, se je oglašala neka ženska, ki je ostro obsodila, ker inserirajo v oglaših hišni posestniki, da sprejemajo samo stranke brez otrok. Predlagala je, da se to s posebnim zakonom v bodoče onemogoči.

Ob koncu je bila soglasno sprejeta naslednja

RESOLUCIJA:

Zborovalci zbrani na javnem shodu, stičnem po strokovnih organizacijah državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani dne 11. maja 1932 ugotavljajo

a) da so se prejemki vseh aktivnih in upokojenih državnih uslužbencev s 1. aprilom 1932 že drugič zmanjšali v taki izmeri, da ti uslužbeni z njimi ne morejo kriti izdatkov niti za najnujnejše življenjske potrebine;

b) da so zgledu države sledila privatna podjetja ter zmanjšala prejemke svojim nameštencem;

c) da je veliko industrijskih podjetij reduciralo obrat oz. ga ukinilo ter odpustilo vse ali velik del zaposlenega delavstva, preostalemu pa zmanjšalo mezd.

Vsled takega stanja so vsi državni in privatni uslužbeni, upokojenci in delavci, ki so navezani samo na svoje službene prejemke, potisnjeni v obupen gospodarski položaj.

Zborovalci ugotavljajo, da so dosedanje ukrepi kr. vlade za omiljenje gospodarske krize potisnili vse sloje takozvanega srednjega stanu, t. j. državne in privatne uslužbenice, upokojence in delavce v najtežje stanje in prevzeli na te sloje najhujša bremena. Gospodarska kriza se ne da odpraviti enostransko tako, da najnosijo vse žrtve najbikišnji delavni sloji, ki živijo samo od svojega zaslužka, nego je treba neodložljiva bremena sorazmerno razdeliti na vse sloje po njihovi gospodarski oz. finančni moči.

S tem, da so se zmanjšale draginske doklade državnim aktivnim in upokojenim uslužbencem kakor tudi dnevniciarjem in

delavstvu v vseh državnih podjetjih in so temu ukrepu države sledile redukcije plač in mezd privatnim nameštencem in delavstvu, se je dejansko izvršila premoženjska odklaja za vse te sloje delovnega ljudstva. Od vseh ostalih slojev naroda se take žrtve niso zahtevale.

Zborovalci zahtevajo, da se zagotovi življenjski obstanek državnim in privatnim uslužbencem, upokojencem in delavstvu tako, da se jim omogoči z odgovarjajočimi prejemki na podlagi eksistenčnega minimuma kriti neobhodne življenjske potrebine.

Pri obstoječih cenah najnujnejših življenjskih potrebščin proti državnim in privatnim uslužbencem, upokojencem in delavcem, katerih stalni prejemki ne dosegajo eksistenčnega minimuma, popoln gospodarski propad ter je neobhodno potrebno, da se cene vseh življenjskih potrebščin v naši državi nemudoma pravilno in pravično uredijo. Med te potrebščine spadajo v sedanjem času zlasti in v prvi vrsti stanovanja ter manufakturno blago.

Zborovalci zahtevajo, da se s strogim izvajanjem zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin prepreči izkoriščanje delovnih slojev v korist posameznikov in da se s posebnim zakonom onemogoči obstoječe absolutno previsoke stanovanjske najemnine, za katere morajo plačevati najemniki polovico ali pa še več od svojega mesečnega zaslužka.

Zborovalci vztrajajo na zahtevah resolucije, sprejete na javnem zborovanju strokovnih organizacij državnih in privatnih uslužbencev, upokojencev in narodnega delavstva dne 12. januarja 1932 v Ljubljani in odločno zahtevajo, naj vlada ukrene takoj energične korake za zaščito stanovanjskih najemnikov.

Doloci naj se, da se stanovanjske najemnine plačujejo mesečno in da ostane za stanovanjsko odpoved kakor doslej tri mesečni rok.

Zborovalci pozivajo kr. vlado, poslanstvo zbornice in senat, da s stanovanjskim zakonom zaščiti življenje delovnega ljudstva v naši državi in ga tako rešijo gotovega propada.

Za delavsko prosveto

Lep delavski večer v Delavski zbornici

Ljubljana, 12. maja.

Da so delavski prosvetni večeri, kakršne prireja s srečno roko delavska telovadna in kulturna zveza »Svoboda« in delavska glasbeno društvo »Zarja«, res živa potreba, dokazuje vsakokratni popolni uspeh, kakršnega bi bilo želeli tudi ostalim kulturnim prireditvam. Dejstvo je, da naše delavstvo ni brezbržno za kulturne prireditve, ki so mu namenjene, dočim je težko trditi isto o inteligenci. Tudi snočnji, XI. delavski prosvetni večer je uspel, da ni mogel biti lepši.

Prireditelji pripravijo vedno kaj novega. Posetniki so bili snodno izredno prijetno presenečeni že pri prvi točki. Nastopil je ritmični zbor »Mlade Sočice«, ki je v alegoričnih gibih, nekakšnem umetniškem plesu izrazil to, kar je recitiral govorni zbor odra »Svoboda«. To originalno, res umetniško in dojemljivo predvajanje, je vredno posebne omembe. Katja in Ferdo Delak, ki sta nastupirala ter režirala to točko, nista le iznajdljiva, temveč tudi umetnika globoke dojemljivosti.

Ko je renomirana godba »Zarja« odigrala pozviljajočo korračico, Hermannove »Strele« in melodični Trojanov valček »Mladostni zvoki«, je g. B. Božič recitiral Seliškarjev »Rudnik« temperamentno ognjevit, da je potegnil vso dvorano za seboj. Odobravanja ni bilo ne konca ne kraja.

Izredno priljubljena je pri obiskovalcih delavskih večerov ga. Katja Delakova, velika plesna umetnica, ki ne goji svoje umetnosti le za »elito«, temveč tudi rada pokaže delavstvu, kaj zna. Snoč je zaplesala Srabinovo »Sproščene« in Brahmsov »Čardaš«. Slednji ples je morala ponoviti, ker se ljudje niso prej pomirili. Odeve bi bilo hvalliti njeno umetnost, saj je že dovolj dobro dokazala pred oficijelno kritiko, da njen ples vedno živo izraža svoje bistvo, vsebinsko ter ni le zunanji videz, temveč izraz pravega umetniškega doživljanja. Plesalka je prešla res zaslužen lep šopek cvetja.

Na delavskih večerih smo spoznali že celo vrsto mladih, dobrih pevov in pevcev, večinoma konservatoristov »Glasbene Ma-

tice«, te naše slavne visoke glasbene šole. Snoč se nam je predstavila ga. Slava Čampa, ki je zapela z močnim, zvenčim altom tri globoko občutene dojemljive pesmi, Böhmovo »Tiha kot noč«, Schubertovo »Smrt in dekle« in Franzovo »V jeseni«. Poslušalci so dokazali z odobravanjem, da jih je njeno petje v resnici ogrelo. Pevka je prešla tudi lep šopek.

Snoč se nam je tudi predstavila gđ. M. Golobičeva, ki poje z lahko kakor ptičica in s takšno milino, da se melodije v njenem srebrnem glasu kar tope. Pela je z izrednim uspehom V. Kaldorferjevo »Kaj mi očka zna, Zajčjevo« »Ljubica« (v srbohrvaščini) in Alabjevo »Slavček«. Slednjo je morala ponoviti. Tudi ona je prešla lep šopek cvetja.

G. Božič je deklamiral še »Pesem o žulju in kruhu«, ki je izšla v velikonočni številki »Jutru«. Ta pesem je napravila na poslušalce silen vtis in jo je moral ognjeviti deklamator še ponoviti.

Odlična koncertna točka je bila Mozartov Prvi stavek allegro, ki ga je s popolnim uspehom odigral na flavlo g. V. Čampa.

Kot cel muzikalni dogodek zase je pa bila gotovo izvedba dveh g. J. Skorpikovich skladb, ki jih je skomponiral baš za ta večer v pravem mladenškem ognju, čeprav je že zrel mož. Imenujeta se »Predraga« in »Veliki fantazij« in »Spomine«. Odigrala sta ju z lepim uspehom na rog v duetu konservatorista J. Brdnik in A. Arko. Pričakujemo, da bo g. Skorpik kmalu napisal tudi kakšno skladbo za orkester.

Ko je g. D. Ravber odigral precizno na klarnet Baermannove nelahke Variacije, je odpel priljubljeni baritonist g. Zagar s plemenitim, polno zvenčim glasom tri pesmi, ki so zbudile viharo odobravanje.

Pester ter bogat program je dostojno zaključil izvrsten orkester »Grafike« s tremi Tancredovimi komadi, Uvertura, Ptič in Svatbena korračica.

Takšne lepe večere je treba prištevati med prvovrstne kulturne dogodke.

Sport

Sport v Kranju je letos nenavadno živahen. Nogometaši smujejo javen sportni klub »Korotan« ter je prihodnji teden ustanovni občni zbor. Moštvo je zelo dobro vigrano ter ima nekaj odličnih igralcev. Izmed 6 tekem, ki so jih letos odigrali, sta bili dve neodločeni, v štirih pa so sigurno zmagali. Jeseniško »Bratstvo« so celo na njegovih lastnih tleh odpravili s 5:3. Čim si klub nekoliko gospodarsko opomore in se uredi, bo najbrže zaprosil za sprejem v LNP. Na bink. nedeljo bo gostoval spatični SK Virtus s svojim prvim in rezervnim moštvom, da se s tem oddolži za lansko gostovanje Kranjčanov. Kranjsko meščanstvo vabimo, da pridno poseže tekme ter se polnoštevilno udeleži ustanovnega občnega zbora in pomaga ustanoviti klub, ki bo kranjske barve tudi na zelenem polju čestno zastopal.

Smučarji Ilirije: Sestanek vseh članov smučarske sekcije je drveli ob pol 19. v klubski sobi kavarne »Europa«. Važno zaradi poletnega treninga in pregleda opreme. Prosim vsi in točno. — Tajnik.

Radionrogram

Petek, 13. maja.

1130: Solška ura: Napoleonova mladost (Pero Horn); 1215: Plošče; 1245: Dnevne vesti; 13: Čas, plošče, borza; 18: Salonski kvintet; 19: Dr. L. Sušnik: Francoščina; 1930: Gospodinja ura, vodi gđ. C. Krekova; 20: Komorni koncert godalnega kvarteta konservatoristov (prenos iz filharmonije); 22: Čas, poročila;

Zlet sokolske župe Ljubljana

dne 4. in 5. junija t. l.

Festival Glasbene Matice je tako važna in velika slavnost, da so pred njo utihli skoraj vse vesti o pripravah za druge prireditve, marsikje so pa zaradi festivala priprave za druge svečanosti celo zaostale. Tega seveda ne smemo trditi o sokolskih društvih ljubljanske župe, ki se z vso vno madijo za svoj praznik 4. in 5. junija, ko bodo na letnem telovadišču Sokola Ljubljana — Matica in na Taboru javno polagali račun o svojem delu in napredku. Najvažnejši del zleta so seveda tekme 4. junija na letnem telovadišču Sokola Ljubljane — Matica, ki se jih udeležijo vsa društva in oddelki ljubljanske župe. Na teh tekmah, ki bodo trajale ves dan, bomo videli najboljše, kar SKJ zmore, a to pomeni sploh višek dela in uspehov našega sokolstva Zvečer ob 20. bo na Taboru nad vse svečana akademija v priložnost 100letnice rojstva dr. Tyrša, kjer nastopijo razna društva s 14 točkami iz najserioznjega programa. Zjutraj 5. junija bo nadaljeval tekem in ob pol 11. povorka vseh članov po Ljubljani, popokline bo pa na telovadišču Sokola Ljubljana — Matica imponenten javen nastop, kjer se nam Sokoli pokažejo v velikih efektivnih skupinah. Vseh 51 društev in 20 čet se za svoj praznik najvišjegašnje pripravljajo, zato nam je zagotovljen prav ponosen sokolski praznik.

KDOR IMA ŠE KAJ ZA RDEČI KRIŽ

LJUBLJANA, WOLFOVA ULICA 12
NAJ GA POZOVE K SEBI!

Slovenski godalni kvartet

Danes je bila glavna skušnja za jutrišnji koncert, ki bo v filharmonični dvorani. G. Pfeifer, Stanič, Sušteršič in Bajde so kot prvo točko izvajali godalni kvartet M. Lipovška, nato z gospo Bernot-Golobovo moj ciklus Gradnikovih in z gđ. Arkovo ciklus Heinejevih pesmi v četrtinskem sestavu in kot sklepno točko znano Škerjancovo sonatino, ki je imela tudi že preko meje lepe uspehe v izvedbi Zika-kvarteta. Izvajanje vseh točk je v vsakem oziru dovršeno in izbrušeno v najmanjši detajle, za kar se imamo zahvaliti poleg naštetih še prof. Slajsu, ki vodi na našem konservatoriju komorno glasbo. Kvartet se je tako vigril, da v vsakem oziru nadkriljuje zagrebško kvartetno udruženje in mu prerokujemo mednarodno bodočnost, zlasti še zaradi tega, kar izvaja tudi četrtinsko glasbo, kar je bila doslej le domena Hindemith-kvarteta, ki se je pa razšel, ker so njegovi člani dobili namestitve v raznih oddaljenih krajih Nemčije. Golobova ima fenomenalen glas, ki je od dneva do dneva lepši in obsenejši. Za svoje pesmi bi ne mogel dobiti boljše interpretke. Arkova se je v neverjetno inteligenco v četrtinskem sestavu trdno zasidrala — študirali smo pa štiri pesmi skoraj pol leta, zadnji mesec skoraj vsak dan. Lipovškov kvartet je zrelo delo, od kušnje do kušnje lepše in globlje. Tudi Lipovšek ima mednarodno bodočnost. Krasen uspeh mladega kvartetnega udruženja je plod večletnega neumornega dela, polnega idealizma in požrtvovalnosti. Njegov festivalni koncert pa je dogodek, kakršnih slovenska glasba še ne pomni mnogo.

Slavko Ostere

Iz Celja

—c V članku o dobrodelnem koncertu, ki so ga priredile poštovnevalne učne moči celjske Glasbene Matice, je tiskarski skrat zagrešil več napak, med katerimi moramo popraviti ime pianistke gđ. Mafence Plazkove, ki je bila navedena kot Peravekova.

—c Smučarji kl. m. ob pol 8. zjutraj avtobus g. Raucha izpred hotela Skoberne na Ljubljanski cesti iz Celja v Logarsko dolino. Za smučarje, ki nameravajo obiskati za binkoštno praznike Korosico, kjer je smuka še idealna, je ta zveza zelo ugodna, ker lahko prenočijo v Lučah, naslednji dan pa zarana odidejo na Korosico. Lahko pa prenočijo tudi pri Planinski. V primeru zadostnih prijav bo vozil v soboto popoldne iz Celja še drugi avtobus. Prijave sprejema trgovina g. Raucha v Prešernovi ulici št. 4 do sobote popoldne. Vožnja stane v obeh smereh 50 Din. Pričakovati je, da se bo vreme do sobote znatno izboljšalo, tako da bodo smučarji, prijatelji Korosice in Okrešlja, gotovo prišli na svoj račun, prav tako pa tudi izletniki, ki bi radi preživeli oba praznika v Logarski dolini. Koče so vse odprte in popolnoma oskrbovane. Odhod avtobusa iz Logarske doline je določen na 17. uro.

—c K poročilu o kazenski razpravi proti Francu Bučarju v večerajšnji številki »Slov. Naroda« popravljamo nekatere nečnosti: sofer Bučar je star 32 let (ne 52), nesreča pa se je zgodila na državni cesti med Celjem in Petrovcami pri Medlogu in ne med Petrovcami in Žalcem.

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Četrtek, 12. maja, katoličani: Pankracij, Stojmir, pravoslavci 29. aprila.

Današnje prireditve.

Kino Matica: Srečna srca.

Kino Ideal: Strastni poljub.

Ljubljanski Sokol: občni zbor ob 20. v mali dvorani Narodnega doma.

Recitatovski večer slovenskih avtoric ob pol 19. v dvorani Delavske zbornice.

Dežurne lekarne.

Danes: Sušnik, Marjani trg 5, in Kuzal, Gosposvetska cesta 10.

Novodošle pošiljke dobre vinske kapljice

se točijo v

Automat buffetu

„DAJ — DAM“

Telefon 2308

Stajersko in dalmatinsko vino v lokalni po Din 10.—, preko ulice po Din 8.— liter. — Vsa druga graščinska vina in cvček v lokalni po Din 12.— preko ulice po Din 10.— liter. — Domače uležano »Union« pivo vrček po Din 4.50.

Srečna srca

Ljudje, ki imajo radi zabavo, si podajajo sladke rdeče letarske srčke, kakor bi bila vsa Ljubljana zaljubljena. Majnik je seveda, pa vse frč in kino Matica ni mogel storiti lepšega, kakor da je ob tem času razdelil srčke z napisom »Srečna srca«.

»Dvoje src v tričetrtinskem taktu« in pa »Privatna tajnica« sta dva filma, ki jih Ljubljana ne more pozabiti in k tema dvema se je sedaj pridružil še lepši, večji in zabavnejši film, ki oba navedena prav visoko prekaša, saj v srečnih srcih ni niti trenutka, ki bi ne bil izpolnjen s šarmom prekrasnih deklet in s pravo starodavno dunajsko živahnostjo, veseljem in zdravro sentimentalnostjo. Seveda je v tem filmu tudi polno nagajive zafrikljivosti in dobrohotnega dunajskega humora. Da pa Dunaj ne more biti brez vina, deklet in pesmi je samoočebni umetno, a film je pravi eliksir vseh dunajskih dobrot.

Iz Amerike se pripelje lastnik avtomobilskih tovornjakov svojega dunajskega podružnico, obenem pa se navzaj tega vselega mesta. Mister Brown, ki ga neprekosljivo igra Georg Alexander, je mlad podjeten kavalir, tip pravega Dunajčana, je pa tudi njegov dunajski zastopnik Baumann, ki ga igra sam slovit Herman Thimig. Vesele možičke ima prekrasno ženo — Lee Parry in prav tako lepo tajnico Magdo Schneider. Silno važno vlogo igra v filmu razvajeni lajček Bibi, da je Baumann prav upravičeno ljubosumen nanj. Skratka, zaradi kuzka se spreta mlađa zakonca in uzažena gospa pobegne od hiše prav, ko je na večerjo povabljen sam ameriški šef. Ne gre drugače kakor da vlogo hišne gospodinje rada ali nerada prevzame tajnica, ki se takoj vživi v luksuz in dolžnosti vesele gospodinje. Ko je družba že prav vesela, se prava soproga skeesa in zahteva svoje pravice. Zaradi karijere svojega moža se vendar uda v vlogo tajnice, da mora njen mož pretrpeti najhujše napade ljubosumnosti. Celo kroatit gre z Brownom, med tem pa mora zabavati Baumann svojo razposajeno tajnico in ji dvoriti kot svoji pravi ženi. Vrste se pripori za prizorom, da človek ne pride iz smeha, pa tudi ne iz občudovanja prekrasnih žensk in lahkomiselnega dunajskega življenja. Odlične, pristno dunajske popevke se vrste druga za drugo. Stari valček in najmodernejši plesi odmevajo neprestano iz smeha in petja pomočnega Dunaja, ki se vrti v neprestanem plesnem taktu. Opereta je silno melodična, saj je delo slavnega komponista Paula Abrahamia, ki ga poznamo tudi iz ljubljanske opere, vsi igralci in igralke so pa tako močni, da se poslušalec čuti med njimi in živi v tem razposajenem in strastnem vrvenju, ki se vrti okrog lepih žen in ljubezni. Komur se še ni prebudil majnik v starih kosteh, naj gre torej v kino Matico pogledat ta film, pa bo tudi najbolj trdel štor še ozenel in se pomladil. — Mladina seveda bo sama dila v kino, saj ji vsak privošči »Srečna srca«.

Silobran 16-letnega učenca s smrtnim izidom

V Banjaluki se je večeraj pred okroglim sodiščem zagovarjal učenec ljudske šole 15letni Djordje Lipičar, ki je bil obtožen, da je 12. februarja v svoji vasi zabodel z nožem 45letnega seljaka Vasilija Saraka. Deček je ves čas razprave jokal ter je izpovedal, da je pokojnik nahujskal nanj in njegove tovariše šol. Najprej je začel bežati, ko pa so psa zavrnili, jih je seljak pričel pretepati. V obrambi je deček izvel nož ter ga zabodel seljaku v prsa naravnost v srce. Sarak je takoj izdihnil. Sodišče je dečka oprostil, češ da je izvršil svoje dejanje v silobranu.

Roparski umor sredi Zagreba

V Zagrebu je bila večeraj okoli polnoči v Tkalcicevi ulici napadena in smrtno ranjena v svojem stanovanju prostitutka Elizabeta Rupp. Doslej še neznan zločinec jo je zabodel z nožem in ji prerazil grlo, nato pa oplenil stanovanje in pobegnil. Ruppovo so v popolnoma brezupnem stanju prepele v bolnico in bo bržkone umrla. Policija je zasilila vse priče, ki so videli, kdo je preteklo noč prišel k njej. Najbolj je osumljen neki suh človek, oblečen v modro obleko, o katerem pa manjka še vsaka sled.

Narodno gledališče

Drama.

Začetek ob 20.

12. maja, četrtek: Leda. Red E.

13. maja, petek: Zaprt.

14. maja, sobota: Kvadratura kroga. Izv.

Znižane cene.

15. maja, nedelja: Gospoda Glembajevi.

Izven. Znižane cene.

Opera.

Začetek ob 20.

14. maja, sobota: Simfonični koncert v ve-

niški dvorani »Union«.

15. maja, nedelja: Pohujšanje v dolini

šentmarijanski. Izven.

Dnevne vesti

— Ban dravske banovine dr. Drago Marušić jutri ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

— Iz držav. službe. Premeščeni in imenovani so: Leopold Legat, pisarniški oficij na glavnem kolodvoru v Ljubljani, v strojni oddelki ljubljanske železniške direkcije; za pomožnega tajnika 7. skupine obmojnega železniškega komisarijata v Mariboru Fran Petričič; za poveljnika državne policijske straže v Ljubljani je postavljen dosedanj policijski nadzornik Dragotin Gril.

— Gospodarski stroji in orodje bodo razstavljeni v posebni skupini na letošnjem XII. ljubljanskem velesejmu od 4. do 13. junija. Zastopani bodo izdelki naše države, Avstrije, Češkoslovaške, Holandije, Francije, Italije, Kanade, Madžarske, Švedske in Amerike. Naši gospodarji bodo imeli tu najlepšo priložnost, da si izberejo pluge, brane, kosilne stroje, mlatnice, čistilnice, slamorezalnice, pluge za okopavanje in osipanje, traktorje, lokomobile, motorje in veliko število najrazličnejšega orodja. Večina strojev bo v obratu, gnanih z lokomobili, motorji in električnim tokom.

— Šolska vodstva, pozor! Letošnji XII. ljubljanski velesejem se vrši od 4. do 13. junija in pada torej še v šolsko leto. Šolska vodstva, posebno na deželi, naproša upravo ljubljanskega velesejma, naj svoje majske izlete tako uredi, da si bomo mladi v zvezi z izletom mogli ogledati tudi velesejem. Na velesejmu bo zbrano vse, kar more zanimati tudi mladino, dvigati njen narodni ponos in bistriti njen razum. Za učenje vseh šol znaniha vstopnina po Din 3.—, spremljajoče gg. učiteljsko je vstopnine prosto. Posebno opozarjamo na specijalne razstave: tujsko-prometno, higijensko, akvaristično, entomološko, umetniško, fotografsko, keramično, sadjarstvo in vrtarstvo v stanovanju, perutnine in kuncev.

— Ustanovitev davčne uprave v Ribnici. Kakor že poročamo, je finančno ministrstvo z odlokom z dne 11. aprila 1932, št. 29.433 odobrilo ustanovitev davčne uprave v Ribnici. Da ne bo nepotrebnih interpelacij in povpraševanj, razglasa finančna direkcija, da bo davčna uprava v Ribnici pričela posloovati 1. julija t. l. ker je pričetek uradnega poslovanja v Ribnici pred tem časom iz upravnopravnih in blagajniško tehničnih razlogov nemogoč. O pričetku poslovanja bodo svojevčasno obveščene vse občine, ki pridejo pod pristojnost davčne uprave v Ribnici kakor tudi sodišče v Ribnici in v Velikih Laščah.

— Pobiranje disciplinarnih glob pri prometnem osebju. Zaradi različnega pojmovanja, kako naj se pobirajo kazni, ali od celotnih prejemkov kaznovanega nameščenca ali pa samo od plače v ožjem zmišlju, je prometni minister odredil, da velja stališče generalne direkcije državnih železnic, po katerem se pri pobiranju administrativne globe morajo razumeti pod plačo vsi dohodki kaznovanega nameščenca, kakor so navedeni v čl. 22, 24 do 26 zakona o državnem prometnem osebju.

— Eskontiranje stabilizacijskega posojila. Drž. hipotekarna banka obvešča lastnike obveznic 7%nega mednarodnega stabilizacijskega posojila kraljevine Jugoslavije v zlatu iz l. 1913, da bo eskont drugega kupona, ki mu je rok 1. junija t. l., vršila centrala Drž. hipotekarne banke v Beogradu in vse njene podružnice v kraljevini. Pri eskontu plača banka 7%ne obresti, ki se računajo od vrednosti kupona in za dobo od dneva eskonta pa do roka kupona brez vsakih drugih izdatkov.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, bo deloma oblačno vreme. Včeraj je bilo skoraj po vseh krajih naše države oblačno, jasno so imeli samo v Beogradu in Splitu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 20,3, v Skoplju in Splitu 18, v Ljubljani in Zagrebu 16, v Mariboru 14,6, in v Sarajevu 12. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,6, temperatura je znašala 7 stopinj.

— Na Binkoštno nedeljo in ponedeljek je velika veselica pri »Župana Permeta jami« na Taboru pri Grosupljem. Prijatelji narave vabljene na ogled podzemeljskih lepote.

— Dame! Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo SANOFORM se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Sanoform pristen samo v originalnih steklenicah, kakršne so razstavljene v izločbi drogerije GREGORČIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Grenčica »Franz Jozef« je izredno milo učinkujoče odvajalno sredstvo.

Iz Ljubljane

— Rekviem za prezidentom francoske republike Doumerjem bo jutri ob 10. v stolnici in se ga udeležijo francoska kolonija, konzularni zbor ter zastopniki naših oblasti, gotovo se bo pa žalne svečanosti udeležilo v velikem številu tudi naše občinstvo, ker se vedno zaveda pomena velikega prijateljstva francoskega naroda do naše države.

— Opozarjamo na komorni koncert, ki bo jutri ob 20. v filharmonični dvorani. Godalni kvartet konservatoristov pod vodstvom prof. Slaisa si je pridobil svoj dober umetniški sloves. Skladateljja Osterc in Skerjanc sta v naši javnosti priznana. Nov stopa na koncertni oder kot skladatelj nadebudni Lipovšek Marijan. Solistki sta ga. Golobova in gđc. Arkova. O programu samem smo že parkrat govorili. Obisk najtopleje priporočamo. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. Priporočamo tudi nakup besedila in razlage.

— Prva razstava Fotokluba Ljubljana, ki se odprla 20. v filharmonični dvorani. Godalni kvartet konservatoristov pod vodstvom prof. Slaisa si je pridobil svoj dober umetniški sloves. Skladateljja Osterc in Skerjanc sta v naši javnosti priznana. Nov stopa na koncertni oder kot skladatelj nadebudni Lipovšek Marijan. Solistki sta ga. Golobova in gđc. Arkova. O programu samem smo že parkrat govorili. Obisk najtopleje priporočamo. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. Priporočamo tudi nakup besedila in razlage.

udejstovovanja. Razstava je društvena in razstavlja le člani fotokluba, vendar je med posrednimi toliko individualne razlike, da bo razstava nudila dober pregled najboljšega, kar ustvarja slovenska umetniška fotografija. Nihče naj ne zamudi ogledati si te prireditve. Vstopnina je določena na 10 Din, za dižake 5 Din, za skupine 20 oseb in več po 2 Din, za osebe. Člani fotokluba imajo z veljavno legitimacijo prost vstop. Razstava bo odprta do 22. maja in sicer od 9. zjutraj do večera.

— Podružnica CMD v šiški. Drevi ob 20. bo predaval v prtiličju šišenske ljudske šole prof. dr. Josip Mihelak o zanimivem vprašanju gospodarske depresije sveta in njegova bodočnost. Ker je snov v sedanjem času zelo zanimiva in ker bo predavatelj osvetlil nekaj najaktualnejših gospodarskih problemov (finančna vojna, problem kapitala, denarja in zlata, brezposelnost) je vstopno vabljen vse občinstvo.

— Odbor starešinske družine kluba Jugoslov. primorskih akademikov v Ljubljani vabi svoje člane, da se udeležijo predavanja našega člana g. dr. Ivana Marija Coka, ki ga bo imel v Akademskem kolegiju v Kolodvorski ul. št. 22 jutri ob 20. Zato odpade tokrat redni tedenski sestanek.

Botricam in birmankam

naznanja

damski frizerski salon

Ante Blažič, Pred škofijo 10
da bo imel na binkoštno nedeljo in ponedeljek dopoldne odprto od 8. do 12.

— Delav. prosvetno in podporno društvo »Tabor«. Drevi ob 20. bo redni članski sestanek. Predaval bo predsednik Saveza emigrantskih organizacij g. dr. I. M. Cok. Vabljeni vsi rojaki in prijatelji društva.

— Vzroki gospodarske krize v dravski banovini. Predavanje pod tem naslovom priredi mestna organizacija Narodne obrane v Ljubljani v torek ob pol 21. v salonu restavracije na glavnem kolodvoru. Predavanje je javno in so vabljeni poleg članov tudi vsi, ki jih zanima gorenje vprašanje.

— Recitacijski večer pod naslovom »Slovenska pisateljica pripoveduje...« je drevi ob pol 19. v dvorani Delavske zbornice. Pripovedovale bodo pesnice in pisateljice iz kroga Belo-modre knjižnice. Vabimo vso slovensko javnost, da se naši prireditvi sigurno odzove. Sedeži po Din 15 do Din 6, stojišča Din 5, za dižavto 2 Din. — Atena. 303-n

— Šentjakovski gledališki oder ponovi jutri ob 20.15 vlezabavno veseligrso s petjem »Studentje smoc«. Ker so bile vse dosedanje predstave popolnoma razprodane, se prosimo cenjeno občinstvo, da kupi vstopnice že v predprodaji. V soboto 14. 5. gostuje oder s to veseligrso v sokolski dvorani v Novem mestu.

— Resnica o grafologu Karmahu. Ker grafologijo še zelo malo poznamo, jo navadno smatramo za igračko, v resnici je pa znanost, ki se z njo bavijo posebni inštituti, pa tudi po velikih univerzah so za njo že posebne stolice, ker so se odlični zastopniki znanstvenega sveta, zlasti pa psihologi in kriminalisti prepričali, da je z grafologijo mogoče rešiti največje uganke in tajnosti življenja ter odkriti najtajnejše posebnosti karakterjev ter njihov vpliv na življenje. Karmah, ki je že nekaj dni v Ljubljani, je resen grafolog, ki nima nobene podobnosti s sleparskimi hiromati, temveč je v svoji stroki že slovita oseba, ki so o njem pisali že največji listi, kjerkoli je nastopal. Pariški »Le Soir« piše, da je Karmah eden najboljših sedanjih grafologov, ki ne dela pod masko šarlatanov, pač so pa njegove analize znanstvene. Beograjska »Politika« ga smatra za fenomenalnega grafologa, ki je bil predmet splošnega govorenja v Beogradu, a tudi v Atenah je Karmah imel velik uspeh, piše ugledni grški list »Excelsior«, »Giornale d'Italia« pa ga imenuje mojstra grafologije. Splošno priznana in nesporna resnica je namreč, da naš rokopis proti naši volji odkriva našo dušo. Razen tega je pa Karmah tudi sloviti astrolog, a astrologija je veda, ki je bila nekdanj najvplivnejša sila v zgodovini narodov, ker nikdo ni ničesar pričel brez vprašanja zvezd. Dandanes je pričela znanost znova raziskovati to tisočletje in tisočletja spoštovano vedo in se vsak dan ponavljajo sodbe najodličnejših znanstvenikov, da tudi zvezde vplivajo na človeštvo. Tajnosti narode so pač uganke, ki jih s sedaj znanimi prirodnimi zakoni nikakor ne moremo rešiti.

— Dame! Priznana desinfekcijsko in toaletno sredstvo SANOFORM se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Sanoform pristen samo v originalnih steklenicah, kakršne so razstavljene v izločbi drogerije GREGORČIČ, Ljubljana, Prešernova ulica 5.

— Grenčica »Franz Jozef« je izredno milo učinkujoče odvajalno sredstvo.

Iz Liubljane

— Rekviem za prezidentom francoske republike Doumerjem bo jutri ob 10. v stolnici in se ga udeležijo francoska kolonija, konzularni zbor ter zastopniki naših oblasti, gotovo se bo pa žalne svečanosti udeležilo v velikem številu tudi naše občinstvo, ker se vedno zaveda pomena velikega prijateljstva francoskega naroda do naše države.

— Opozarjamo na komorni koncert, ki bo jutri ob 20. v filharmonični dvorani. Godalni kvartet konservatoristov pod vodstvom prof. Slaisa si je pridobil svoj dober umetniški sloves. Skladateljja Osterc in Skerjanc sta v naši javnosti priznana. Nov stopa na koncertni oder kot skladatelj nadebudni Lipovšek Marijan. Solistki sta ga. Golobova in gđc. Arkova. O programu samem smo že parkrat govorili. Obisk najtopleje priporočamo. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. Priporočamo tudi nakup besedila in razlage.

— Prva razstava Fotokluba Ljubljana, ki se odprla 20. v filharmonični dvorani. Godalni kvartet konservatoristov pod vodstvom prof. Slaisa si je pridobil svoj dober umetniški sloves. Skladateljja Osterc in Skerjanc sta v naši javnosti priznana. Nov stopa na koncertni oder kot skladatelj nadebudni Lipovšek Marijan. Solistki sta ga. Golobova in gđc. Arkova. O programu samem smo že parkrat govorili. Obisk najtopleje priporočamo. Vstopnice so v predprodaji v Matični knjigarni. Priporočamo tudi nakup besedila in razlage.

komad. Tablice so pločevinaste, fino ema-lirane, zadaj grundirane, v velikosti 35x12 cm z rdečim mednarodnim znakom protituberkuloznih hig. Izdelava tablic je lepa in so primerne za vsak najboljši javni lokal. Pri naročilu 10 komadov 10% popusta.

Živčno bolnim in otočnim nudi mila naravnana »Franz Josefova« vodo dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporabo »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne možga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Krivda za avtobusno nesrečo pri Celju

Vzroki velike avtobusne katastrofe v Savinjski dolini, ko je bilo ubitih 13 potnikov, več pa ranjenih

Celje, 12. maja. Kakor smo že včeraj na kratko poročali, se je včeraj vrel pred celjskim okrožnim sodiščem razprava proti sojenju celjskega mestnega avtobusnega podjetja Franju Bučarju, ki je sifiral avtobus na usodni vožnji dne 9. decembra v Savinjsko dolino ter zavozil zaradi goste megle in pomanjkanja varnostnih naprav na železniški progi na prelazu med Celjem in Petrovcami pod tovorni vlak, ki je avtobus popolnoma zdrobil, pri čemer je bilo 13 potnikov ubitih, veliko število, med njimi tudi sofer Bučar sam, pa več ali manj hudo ranjenih. Za razpravo je vladalo v javnosti veliko zanimanje, zlasti se zaradi tega, ker se je pričakovalo, da se bo ob tej priliki naložilo tudi vprašanje varnostnih naprav ob Savinjski železniški progi. Na tej priliki je zadnja leta pripetilo že mnogo lažjih in hušjih nesreč. Avtomobilski promet je zadnja leta zelo narasel, kar je tudi povečalo število nesreč. Celjska mestna občina, razne podeželske občine in časopise so že ob raznih prilikah ob raznih drugih nesrečah opozarjali na nujno potrebno zavarovanje cestnih prehodov preko železniške proge. Kljub temu se doslej še ni ničesar storilo in proga je danes še prav tako nezavarovana, kakor je bila pred 40 leti, ko avtomobilskega prometa sploh še ni bilo.

Zagovornik obožnega Bučarja odvetnik dr. Kalan je v svojem govoru obirno razpravljal o tem problemu ter med drugim izjavil:

Pri tako velikih nesrečah iščeta krivca javnost in sodišče. Prav je, da se išče krivce, ki pa tudi ni vselej kriv. Tudi v tem primeru je nesrečo povzročila višja sila. Državno tožilstvo je ustavilo postopanje proti železniškemu organu in s tem ugotovilo, da posameznih železniških uslužbencev ne zadene nobena krivda. Prav tako pa krivda tudi ne zadene soferja Bučarja, ki je eden najbolj izvežbanih in previdnih soferjev mestnega avtobusnega podjetja in ne spada med malomarne ali neprevidne soferje. Napadno se je postavila obtožnica na stališče, da je med javnimi prometnimi sredstvi in ustanovami avto nekako podrejen in da ima le avtobusno podjetje skrbeti z to, da se prepreči nesreče. Avtomobil je danes prav tako važno prometno sredstvo kakor železnica.

Nesreča je bila povzročena po izredno gosti megli,

ki je bila 9. decembra lani v celjski kotlini, zlasti pa na kraju nesreče. Znamo je, da se megla posebno na tem kraju venomer spreminja, da valovi, se za hip razredči in postane nenadoma zopet gosta in temna kakor oblak. Soferju Bučarju se obeta, da je zagrešil nesrečo, ker je imel zamudo, ker ni bil zadosti pazljiv, da je prehitro vozil in da ob železniškem tiru ni obstal, kakor to velja železniški zakon. Noben zmed teh očitkov ne drži, kakor je pokazala tudi razprava. Priče so potrdile, da je vozil počasi, morda niti 10 km na uro. Med temi pričami je zlasti značilna izpoved avtomobilskega strokovnjaka industrijskega g. Ropasa, ki ima svojo hišo v bližini kraja nesreče. Ta je pričal pred sodiščem, da je slišal avtobus tik pred nesrečo voziti mimo, videl ga pa zaradi megie ni. Rekel je tedaj svoji ženi: »Danes je pa strašna megla, da niti avto nikamor ne pride.« Res je bila megla tako gosta, da obtoženec ni mogel videti dalje kakor 2 do 3 m pred seboj, zlasti pa ni mogel spoznati obestnih objektov in znakov, po katerih se lahko orientira, da bi vedel, kdaj pride do železniškega tira. Zavedal se je, da ima nekaj zamude in da uteame srečati vlak. Zato je obračal svojo pažnjo na obe strani, da bi po hišah, pločvinih, brzojavnih drogih ali drevesih spoznal, kdaj se bliža železnici oziroma da bi zagledal pred seboj tir. Ker pa je moral istočasno posvečati vso pozornost tudi česti pred seboj, da se ne pojavi iz goste megle kakor drugo vozilo in da se ne zgodi nesreča, svarilnega znaka železnice ob cesti, ki je tako neznan, da ga je tudi ob jasnem vremenu komaj videti, v megli ni mogel spoznati in tako je privozi do tira, ne da bi se tega zavedal.

Nenadoma je zagledal na levi pred seboj železniški stroj in v prihodnjem hipu je bil že nezavesten ter se je zbudil šele v bolnici. Cela vrsta prič je potrdila ta zagovor. Vsi zaslišani potniki, ki so se vozili tedaj v avtobusu, so povedali, da je bila megla tako gosta, da se je videlo samo na en do dva metra daleč. Važna je tudi izpoved lastnika konkurenčnega avtobusnega podjetja g. Kotarja, ki je istega dne tudi vozil ter je povedal, da je bila megla izredno gosta tako, da ni ničesar videl in da je po njegovem strokovnem mnenju sofer Bučar na vsej nesreči popolnoma nedolžen. Tudi vlakovodja sam je potrdil, da

zaradi megle ni mogel nikamor in ničesar videti.

Izpovedi prič, da se je videlo na več metrov razdalje, na tem ničesar ne izpremenja, ker megla valovi in se nagle izpreminja. Te priče so postavile svoje trditve na podlagi opazovanja na drugem kraju in ob drugem času. Tudi konjač lokomotive je potrdil, da je šele dva do tri metre pred lokomotivo zagledal avtobus in sifiral

NOGAVICE, ŽIGOM

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše

ker je moral sofer zaradi megle voziti počasneje. Ko je naposled zagledal pred seboj lokomotivo, je sicer še

naгло obrnil vozilo na desno, vendar pa niti s tem ni mogel več preprečiti nesreče. Lokomotiva kljub tozadevnim predpisom ni bila razsvetljena. Obilo krivde pade na železnico, sicer ne na uslužbenca, pač pa na železniško upravo, ki kljub predpisom starega avstrijskega in sedanjega železniškega zakona križiše ni zavarovala z zapornicami, niti z optičnimi signali. Pri tem se železniška uprava ni ozirala na to, da so se

na kritičnem mestu pripetile že večkrat hujske nesreče, več nesreč pa komaj preprečilo, niti se ni železniška uprava odzvala množičnim prošnjam celjske mestne in okoliških občinskih uprav, časopisja itd. čeprav gre za državno cesto, ki je tudi ena najvažnejših prometnih žil v naši državi, kjer je promet izredno velik. Pri zavornicah tudi ni nikakega optičnega signala, dasej so predpisana po zakonu vsa sredstva, ki jih pozna tehnika. Železniška uprava je pustila to važno križišče prav tako, kakor je bilo pred 40 leti, ko še ni bilo avtomobilov in večjega prometa na tej cesti.

Nato je zagovornik opozarjal na mnenje profesorja inž. Hrovata, ki so ga listi že svojevčasno objavili. Pobijal je mnenje obtožnice, kakor da bi moral samo voznik avtobusa paziti na to, da se ne zgodi nesreča in da železniška uprava res ne zadene nobena odgovornost. Resnica je, da bi morala tako železnica kakor avtobusno podjetje storiti vse potrebno, da se prepreči nesreče. Zgrešeno je, ako se sklicuje obtožnica na to, da je priča Čaharja Rok ki je slišal žvižg lokomotive ob drugem prelazu, stopil s kolesa in šel peš do proge. Sofer tega vendar ne more storiti. Vse, kar zahteva obtožnica od soferja, je lepo in prav in bi moral sofer tudi storiti, ako bi mogel videti in vedeti, kdaj je sploh prišel na železniško progo. Pri vprašanju, ali zadene soferja kakšna krivda, se mora upoštevati, da je bilo vendar njegovo življenje prav tako v nevarnosti, kakor življenje ostalih potnikov, in da bi bil že iz tega razloga storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da nesrečo prepreči.

Napoved je zagovornik apeliral na sodnika, naj se ne da premotiti po težni nesreči in velikem številu žrtve, ker je za vprašanje kaznivosti merodajna le mera krivde, ne pa obseg nesreče. Ni vedno krivca, kadar se zgodi nesreča, saj je strojevodja Stefančič kot priča izpovedal, da je sam imel že mnogo nesreč na železniških voznikih, da pa je bil še vsakokrat oproščen in tako tudi v tem primeru. Obtoženi Bučar je dovolj hudo prizadet, ker je moral ravno on kot nameščene avtobusnega podjetja doživeti tako strašno nesrečo. Poleg tega je bil sam hudo ranjen, skrbeti pa mora za ženo in štiri otroke. Zagovornik je zaključil svoj govor s pozivom, naj sodišče obtožbenca oprosti.

Kakor smo že včeraj na kratko poročali, je bil obtožen sofer Bučar obojen na tri mesece zapora.

K recitacijskemu večeru naših pesnic in pisateljic

Drevi ob pol 7. prirede naše marljive literatke iz kroga »Belo-modre knjižnice« svoj recitacijski večer v dvorani delavske zbornice. To bo prvi večer, kjer se nam bodo predstavile s pestro vrsto najrazličnejših slovnstvenih del. Z liriko izpod peresa Dore Grud nove — posebno opozarjam na njeno »Dobrodošlo planoto«, ki je ena naših najmočnejših povojnih pesmi —, z realističnimi črticami Marjane Željeznove-Kokaljeve, ki zna v njih s kratkimi potezi presenetljivo lepo orisati koščke življenja, ki so slučajno zbudili njeno pozornost. Ruša Lucija Petelinova, ki se je gotovo še spominjate od lani, ko so v drami igrali njeno pravilčno igrano »Zaromil«, bo brala svoje krepke pesmi. Sodelovala bo seveda tudi Manica Komarovič, ki jo vse svet pozna, in s svojimi slikami iz življenja preprostim ljudem spravila dvorano v dobro voljo. Da njene zgodbe niso kar tako, priča dejstvo, da izidejo v kratkem v čestini njene »Pravljice«. Marija Grošljiva bo brala svoje globoko zajete filozofske in socialne pesmi, Marija Jezernikova pa bo prispevala s pravilico »Smreka, ki je tako mična in vendar globoka, da bo brez dvoma prevzela slednjega poslušalca. Brala jo bo članica drame gospa Maša Slavčeva.

Obrnil sem se na prireditelje recitacijskega večera, da bi mi povedale kaj zanimivega o sebi.

Najprej sem se seveda lotil naše Manice.

»No, Manica, kako pa kaj? Kako je z zdravjem?«

»Z zdravjem? Tisto lansko operacijo mislite? I no, tako. Seveda zašila vreča ni več cela, to je res. Pa kaj bi! Počasi bo že vse dobro.«

»Tako je. Vi, Manica, ste zmeraj dobre volje, kaj?«

»No, seveda. Saj mi volje niso razrezali. Kdo bi stokal. Figo!«

»Prav, prav! Pišete pa pridno. Z našo mladino se izvrstno razumete. Samo dosti potrpljenja morate z njo imeti.«

»Kaj hočem! Otroke ljubim. Ljubim jih, ker oni ljubijo mene, ljubim jih ker — no — ker vidim, — da je edino otroška duša odkritosrčna, hvaležna, neblazirana, vse drugo pa je — ah, rajši molim!«

»In vendar ste dali, Manica, tudi nam odraslim že več knjig. Črtice, igre, pa še dosti drugega...«

»O, seveda. Veste, to so paberki z dežele. Rada porojem tam, kjer se ni obdelano. Ljudje imajo take stvari radi. Sicer se mi je že ta ali oni pisatelj pobahal, da je doma na kmetih, toda po večini so zapustili rodno grudo. Še ko so bili otroci, in so se ji odtujili, preden so jo doobra spoznali. Da narod prav spozna, moraš med njim živeti. Slediti mu moraš, z njim trpeti in ga ljubiti. Potem šele lahko pišeš tako, da narod v tvojih spisih spozna samega sebe in rad seže po svojih delih.«

Gospodična Marija Grošljiva ne

ljubi intervjuje. Vendar je povedala nekaj prav zanimivih misli.

»Govorili o sebi je zmeraj nesimpatično. Prepričana sem tudi, da nihče pravilno ne zadene svojega duhovnega avtoportreta. Semoljubje mu nalaga na čopit vse mikavne senč barve ter ga previdno vodi mimo ostrih senc in nepravilnosti.«

Z lastno psihoanalizo se ne borim in se ne vprašujem po pravzroku svojih skromnih zmognosti.

Galanten gospod mi je dejal, da pripeljejo na naš recitacijski večer iz bolnišnice vse bolnike, ki ne morejo spati. Želim, da je naše pesnitve kot uspalna sredstva previsoko cenil...«

Marijo Jezernikovo sem vprašal, ali piše vedno le za mladino.

»Res je, da so moje pravljice in povesti namenjene pred vsem otroku, menim pa, da se zanimajo zanje tudi odrasli, posebno, kadar črpam snov iz prirode in slikam tihi čar naših gozdov, travnikov in vrtov.«

»Od kdaj se tako zelo zanimate za prirodo?«

»Že v otroških letih sem rada stikala po gozdovih in travnikih. Vsa srečna sem bila, kadar sem našla novo, skrivnostno cvetočo rastlino.«

»Zakaj dajete svojemu navdušenju obliko pravljice?«

»Le v tej obliki se domišljija lahko svobodno razvije, le tu ne zadene pri slednjem koraku od trde mejnike, le tu lahko kipi čez ograje...«

Gospodična Dora Grudnova je bila zelo kratkih besed.

»Kaj bi vam pravila? Kar me teži, povem v pesmi.«

»O, srečna duša, se je oglasila ena izmed prisotnih gospa. »Zadnje čase mora imeti zelo malo težav...«

Gospo Marjano Željeznovo-Kokaljevo sem vprašal, kako piše:

»Mimo nobene stvari ne grem. Vsak človek na cesti pusti v meni vtis in ta se sam iz sebe izčisti. Čutim, da pišem morda preveč fragmentarno.«

»Kako morete kot ženska — ženske so vendar pred vsem čustvene — kako morete pisati realistično in celo satirično?«

»Časih se mi kaj zameri. Zabol me in ko pride na papir, je karikatura ali satira. Čutim pa, da se nisem našla prave smerti. In prehitro delam. Toda kaj bočete — ne morem drugače. Rečem pa, če bi napisala to, kar ne morem, bi čitali še marsikaj drugega.«

Ruže Lucije Petelinove nisem mogel dobiti. Škoda. Brez dvoma bi mi bila povedala marsikaj zanimivega.

Take so naše recitatorke. Malo pesimizma, pa tudi dovolj optimizma. In volje do dela, do poti naprej toliko, da bi jim mogoče lahko zavidali.

Škoda bi bilo, če bi bilo to delo zaman, če bi šlo mimo nas, ne da bi ga opazili.

Drevi obiščite njihov recitacijski večer! Ne bo vam žal.

Boris Rihteršič.

Mie d' Aghonne:

Pustolovke

Roman

— Najprej jo najdi in kupi, to bo že mnogo. Kar se tiče opreme, se pa pomeniva pozneje.

— Če je tako, mama, začnem takoj iskati to imenitno hišo. Bilo mi je res mučno, da stanujete pri zetu, ki se vede zadnje čase tako, da ni bilo težko uganiti, da smo mu razen Georgette vsi v napotje.

— Ti si dober sin. — je dejala gospa de Marillac in poljubila Rogerja na čelo.

Georgetta je sporočila knezu Vladimiru, naj jo pričakuje zvečer. Ker mu mora povedati važne novice, pride sama k njemu.

Z mladeniško vneto je dal knez pripraviti svoje stanovanje za poset ljubljene žene.

Napolnil ga je z rožami, naročil imenitno večerjo ter poklical draguljarja in trgovca s čipkami, da je nakupil za Georgetto mnogo dragocenih daril.

Razgrnil je dragocene šale po divanu, kamor naj bi kmalu sedla prekrasna žena, a šatulo z nakitom je položil pod njeno servilto.

Georgetta ni imela nobenega povoda biti netočna. Njen mož je bil še v Limousinu. Klara je sklenila, da poide zvečer v gledališče, kjer je hotela prebiti nekaj prijetnih ur z bankirjem.

Gospa de Marillac si ni delala nobenih iluzij, ona je dobro vedela, da bi Diego pri vseh svojih grehih ne bi prizanesljiv mož. Bila je trdno prepričana, da bi se morali bati najhujšega, če bi vročekrvni Mehčan opazil kaj sumljivega v vedenju svoje žene in v nehanju svoje tašče.

Zato je bila gospa de Marillac srečna, da je našla v Klari tako previdno in spretno ženo.

Glede Georgette pa ni bila tako brez skrbi.

Georgetta se je res odpeljala h knezu Vladimiru, čim je ostala po materinem odhodu sama.

Videč, da je zelo lepa in sedeč v kočiji, ki naj bi jo odpeljala h knezu, se je Georgetta po svoji stari navadi zopet vprašala:

— Kaj mi podari danes? To je prvič, da gram k njemu in za to pač zaslužim izredno nagrado.

Čipke in kašmireve šale je opazila takoj; podala je knezu obe roki, ki ju je starec zaljubljeno pritisnil na velu ustnice.

— O, kako dobri ste, prijatelji, in kako skrbite zame, — je dejala vsa srečna; kaj vse storite, da bi se mi prikupili. Danes sem skoraj tako zbegana kakor srečna. Žal vam prinašam novico, slabo za oboje.

— Vi ste tu, prekrasni angel, in vse se mi zdi sijajno, blesteče, — je odgovoril knez zaljubljeno.

— Zbogom! — je vzdihnila Georgetta in se dala odvesti k divanu, kamor je sedla. Knez ji je odpel rokavice, vzela z glave klobuk, ji pomagal

28

odložiti plašč, skratka sukal se je okrog nje in se ji dobrikal, da bi človek mislil, da ima pred seboj dvajsetletnega zaljubljenca.

— Zbogom! Zbogom! — je vzdihovala Georgetta; — za nekaj dni bom morala odpotovati, dragi prijatelj. Saj sem vam že pravila, da imam moža, ki ima vseh kolesčkov v glavi. In ta mož si je vtepel v glavo, da pride pomz in me odpelje na kmeto.

Na obrazu kneza Vladimirja se je pojavilo tako presenečenje in žalost, da je mlada žena brž pripomnila:

— K sreči se da včasih govoriti pametno tudi z norci. Grof de Cizet si še ni drznil ločiti me docela od moje matere. Domenim se z njo in čim bom nekaj dni v tem vrazjem Limousinu, mi pošlje mati pismo, da je bolna in da moram takoj nazaj v Pariz, ker ji ni mogoče streči.

— Ah, zaklad moj, vrnite se kmalu, — je šepetal knez.

— Vem, — je nadaljevala čez nekaj časa, — da bova z materjo lagali. Toda verjemite mi, dragi knez, da sem zelo nesrečna.

— O vsem tem se pomeniva pozneje, dušica. Jaz sam sem o tem mnogo razmišljal in preveč vas ljubim, da bi ne mislil, kako rešiti vas težkega življenja, ki vam ga je določila usoda... Kaj, ko bi zdaj večerjala?

— Pa večerjava, — je odgovorila Georgetta. — Zelo sem žejna. Neprijetni občutek, ki ga imam že pri misli, da vas nekaj časa ne bom videla, mi žene vso kri v glavo... in zato sem tako žejna. Večerjava!

Ko je pa iztegnila svoje dražestne prstke po prtičku, je takoj opazila, da ima na krožniku šatulo.

— Ah! — je vzdihnila, še preden jo je odprla, in pogledala kneza tako zaljubljeno, da mu je kar srce zaigralo! — Ah, prijatelj moj, za svojo malo Georgetto se vse preveč žrtvujete. Razvajate me. Zdar mi pa povejte, kako bi vas mogla zapustiti, pa čeprav samo za nekaj dni.

Večerja je bila vesela, čeprav je bila prišla Georgetta s tako žalostno novico. Kako bi tudi ne bila vesela, saj je Georgetta staričkava kneza bogato poplačala za dragocena darila.

Vrnila se je zelo pozno, ko so bila že vsa gledališča zaprta.

IX.

KAJ STA POČELA GOSPA DE MARILLAC IN NJEN VRLI SIN

Ljubica lepega Rogerja je bilo dekle, znano med najbolj razvpitimi koketami.

Njen dom, njeno razkošje in njene toalete ga niso stale mnogo — dalo bi se celo obrniti in reči, da je bil največji izdelek koketne Rosarie njen ljubček, lepi Roger.

Rosaria je poglala mnogo denarja in še vedno ga je razmetavala, vendar ji je pa ostalo za nohti dosti grobtin, ki bi mogla iz njih po potrebi napraviti celo premoženje, tako da bi bilo preskrbljeno več poštenih družin. Pošteni ljudje so itak zadovoljni z malim.

Rosaria je bila mlada, vsaj za trgovino z ljubavnimi nasladi ne, ki se je z njo pečala; marsikdo bi bil dejal, da je stara, ker ji je bilo že nad petintrideset let.

V gumijastem čolnu preko Oceana

Ta drzen poizkus sta doslej že tvegala dva pustolovca, ki sta hotela priti iz Lizbone preko Oceana. Eden izmed njih je izginil brez sledu, drugega so našli po 58 dneh blodenja po morju napol mrtvega blizu Haitskih otokov. Sedaj si je pa vtepel to idejo v glavo Avstrijec Theodor Helmer, ki so mu oblasti izdale dovoljenje, da sme s svojim 6 m dolgim gumijastim čolnom preko Oceana. Startal bo danes, seboj je vzel za tri mesece živeža, potrebno količino vode, ročno lekarno in več steklenic vina. Za orijentacijo mu bo služila busola. Helmer namerava najprej na Kanarske otoke, ne bo pa tam pristal, temveč bo nadaljeval vožnjo na Male Antile. Končni njegov cilj je New York. Neki dober tovarnik mu je ponudil večjo vsoto denarja, če se premisli, toda Helmer je to odklonil.

Milijon sodov petroleja ukradenih

Taka tatvina se seveda lahko pripeti samo v Ameriki. Oblasti v državi Texas so namreč prišle te dni na sled ogromni tatvini petroleja, v katero je zapletenih 18 oseb, med temi več odličnikov. Ta družba je v zadnjih mesecih na prav spreten način ukradla milijon sodov petroleja. Tatinska družba je eksploatirala petrolejske vire

vzhodnega Texasa, ki so sicer vojaško zaseženi in pod strogo kontrolo. Omenjeni člani tatinske družbe so več straž podkupili, od vrelcev so napravili skrite odvode več kilometrov daleč, tam pa so petroleji polnili v sode in ga ponoči s tovornimi avtomobili odvažali. Noč za nočjo so na ta način odpeljali po 10 cistern petroleja, v sedmih mesecih so baje na ta način odpeljali milijon sodov petroleja. Tatvini so prišli na ta način na sled, ker je pritisk pri enem vrelcu znatno popustil. Oblasti so vso tolpo zaprle in bodo njeni člani obično kaznovani.

Z ognjem se je igral

Zadnja leta je v Indiji, zlasti pa med zdravniškimi krogi zbujal veliko pozornost mož, ki je lahko vžival tudi večje količine strupov, ne da bi mu škodovali. Bil je to jogi Narasingha Sivami, ki je javno predvajal svoje eksperimente. Te dni se je pa možu njegova smelost maščevala. Povzli je najprej večjo množino zdrobljenega stekla, nato količino solitrove kisline, gram strihnina, gram ciankalija in nekaj žveplene kisline. »Malica« je imela zle posledice. Jogija so morali prepekljati v bolnico v Rangoon, kjer mu pa niso mogli več pomagati. Umrl je v hudih mukah. Njegov manager je mnenja, da je krivo nesreči dejstvo, da so obiskovalci fakirije produkcije pred njegovim nastopom možu svetovali, naj opusti svoje običajne duševne vaje.

Stroški razorožitvene konference

Razorožitvena konferenca v Ženevi je doslej trajala tri mesece. Otvorjena je bila v februarju in že takrat so računali z dejstvom, da bo to najdražje zborovanje na svetu. Proračun za konferenco je znašal 20 milijonov dinarjev, toda ta vsota je bila sedaj že visoko prekoračena. Angleški listi poročajo, da je bilo doslej izdanih za razorožitveno konferenco okrog 50 milijonov dinarjev, ki se porazdele na 75 dni. Kakor znano, je nastal v razorožitveni konferenci 14-dnevni odmor. V Ženevi se mudi 1214 ministrov, tolmačev, tajnikov, ekspertov itd. Na konferenci je po delegatih zastopanih 1700 milijonov ljudi. Neki angleški novinar je izračunal, da znašajo stroški za vsako osebo po 400 dinarjev na dan, vsi stroški razorožitvene konference pa na podlagi tega približno 50 milijonov dinarjev. V tej vsoti pa še niso upoštevani izdatki za plače, potovalne stroške, bankete, tiskovine, potem stroški tajništva Društva narodov, prav tako ne telefonski in brzojavni izdatki, ki so zelo visoki. Razorožitvena konferenca še ni končana in zato je računati, da bo pač požrla prav lepe milijone. Če bo kaj haska, je pa seveda drugo vprašanje.

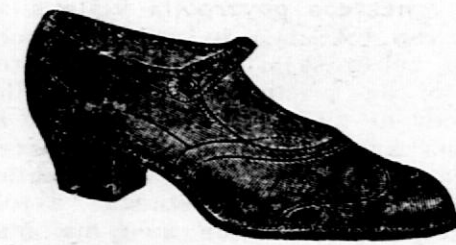
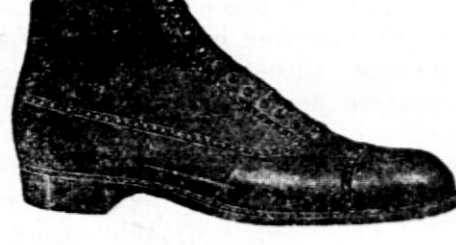
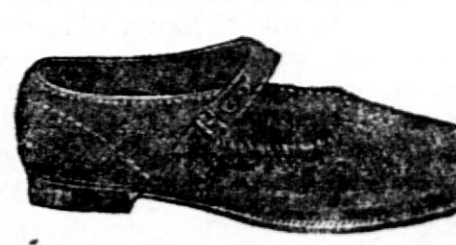
Srednji vek še vedno traja, saj še vedno velja pravica pesti in rešujemo svetovne probleme pod avtoriteto orožja.

Za pomlad in binškošne praznike

kupujte čevlje znamke „AKRIS“. So elegantni, kvalitativno dobri in poceni. Zaloge iz lastne tovarne ANTON KRISPER se nahajajo:

ANT. KRISPER, Mestni trg, Ljubljana, I. PREGRAD, „Trgovski dom“, Maribor, MARTIN ŠUMER, Slov. Konjice, MATIJA KLEMENČIČ, Sevnica ob Savi,

ANA GORC, Kočevje, M. KLEMENČIČ, Novo mesto, IVAN PIRMANŠEK, Šoštanj, IVAN KAUSK, Litija, 5859

 2703 Otrški iz rjavega ali črnega usnja Din 20.-	 2562 Otrški iz rjavega ali črnega usnja Din 25.-	 2723 M Za deklice iz lak kože Din 58.-
 2692 R, 412, 627 Damski s polvisoko ali visoko peto gladki ali kombinirani Din 95.-, 125.-, 132.-	 697, 698 Moški leseno zbiti z rjavega boksa Din 88.- Sivani iz črnega ali rjavega boksa Din 140.-	 2797 R Moški iz trpežnega boksa za štrapac Din 125.-
 1005 Moški šivani iz črnega ali rjavega usnja Din 158.-	 5770 Iz belega finega rips-platna s krompodplati z ali brez pete Din 118.-	 2710 Sandali iz močn. usnja št. 26-28 Din 35.-, št. 29-35 Din 46.-, št. 36-40 Din 56.-, št. 41-45 Din 65.-

Mestni trg 26 **ANT. KRISPER, Ljubljana** Stritarjeva 1-3

Srečke državne razredne loterije za II. razred

so dospele.

Vabimo lastnike naših srečk, da jih pravočasno obnove. Nekaj srečk je na razpolago tudi še onim, ki bi hoteli v tem kolu igrati.

ZADRUŽNA HRANILNICA, r. z. z o. z.

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znamkah. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

SLUŽBE

DELO DORI

mlad in priden sluga, ki bi tu di raznašal pecivo — pri parni pekarni Rudolf Mlaker, Celje. 1959

NATAKARICA

pri gostih priljubljena, išče mesto v letoviškem kraju. — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Boljša natakariča 1949«.

TRGOVSKI POMOČNIK

izurjen v mešani stroki, želi premeniti službo v kakršnokoli trgovino. Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod »Dobra moč 1950«.

UČENCA - KURJAČA

k parni lokomobili sprejme takoj Fran Šuštar, parna žaga, Ljubljana. 1968

KOVASKEGA POMOČNIKA

s podkovsko šolo sprejme — Šega, Lipsen 42, Rakek. 1960

NEPREMIČNINE

HOTEL »STARA POSTA« v Kranju, z restavracijo in kavarno oddam v najem. Čas prevzema po dogovoru. — Pojasnila daje Franc Gorjanc v Kranju. 1957

ZARADI STAROSTI

prodam manjše posestvo s hišo s 4 sobami in njivo, ob glavni cesti Celje-Laško, pol ure iz Celja, pri »Jungfrausprungu«. Resni interesi naj se osebno zgledajo pri Vinku Golob, Košnica 29, Celje. 1955

POSESTVO

8 oralov, stanovanjska hiša, gospodarsko poslopje, njive, travniki, sadonosi, vinograd in gozd naprodaj. Pojasnila daje Weisch Fric, trgovec, Loče pri Poljčanah. Znamko za odgovor. 1954

KMETSKO POSESTVO

v bližini Maribora, 36 oralov gozda, 20 njiv, travnikov in sadonosiča prodam z vsem mrtvim in živim inventarjem radi visoke starosti — po zelo ugodni ceni. Donaci, Maribor, Koroševa ulica št. 7. 1953

STANOVANJA

DVE LEPI PRAZNI SOBI primerni za pisarno ali obrt, oddam v strogem centru. Naslov v upravi lista. 1894

PRODAM

NEPOSNETO MLEKO DIN 2.20 dostavljam na dom. Pošljite naslov upravi »Slov. Narod« pod »Mleko«. 53/T

ŽELEZNO POSTELJO

zložljivo, ugodno prodam. — Ljubljana, Hranilniška cesta 9, pritičje. 1942

AVTO FIAT 501

štirisedežen, v najboljšem stanju prodam radi odpotovanja do 25. maja. — Brulc Joško, Krška vas 32. 1958

LICEN PAVILJON

v gorenjskem slogu prodam na sejnišču. Cena zmerna. Natančnejša pojasnila slaščičarna »Novotny«, Ljubljana, Gospodarska cesta 2. 1966

BUFFET - VINOTOC

V PALACI »GRAFIKE« Ljubljana, Masarykova ul. 14 Pristna stajerska in dolenjska vina:

Namizno	lit. Din 7.50	7.-
Cviček (Gadova peč)	10.-	9.-
Mozler (šipon)	10.-	9.-
Jeruzalemec	12.-	11.-
Dalmatinsko črno	8.-	7.-
Velika izbira prvovrstnih zakuskov!		
1874	A. BRIŠKI.	

VINO ČEZ ULICO

Haložan bel	lit. Din 7.-
Dolenjski cviček	> 9.-
Dalmatinsko črno	> 9.-
Burgundec rdeč	> 12.-
Muškat silvanec	> 12.-
Sadjevec la	> 4.-
Rizling	> 9.-
Dolenjska črna	> 9.-

Prepričajte se, da se kljub nizkim cenam dobe prvovrstna in sortirana vina le pri S. J. JERAJ, Sv. Petra c. 38.

RAZNO

Najcenejši nakup! KONFEKCIJA — MODA

ANTON PRESKER, LJUBLJANA, Sv. Petra c. 14. 22/T

V ZAGREBU

se najudobneje počutiti v Gregorčičevem družinskem hotelu »Central« v mestni hiši blizu kolodvoza. Solidna in poceni postrežba. Družine 10 % popusta. 1951

TRPEZNI AFRIK MODROCI

samo Din 200.— spalne fotelje, fino izdelane, Din 1300.— prodaja

RUD. SEVER,

LJUBLJANA, Marijin trg 2
Telefon 2622

ČEVLJI

NA OBROKE »TEMPO«, Gledališka ulica 1 (nasproti opere) 19/T

TRAJNO KODRANJE

na najnovejšem aparatu izvršuje salon Joško Bevič, Smarčinska 22. Reklamne cene. 1919

Tednik »ZABAVNI LIST«

z gratis slikarsko galerijo v formatu razglednic, Stražišče. — Posamezna številka samo Din 1.—. Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 37/T

OTOMANE

Žimnice (modroce), peresnice zložljive postelje, mreže in vsa tapetniška dela vam nudi najsolidnejše

F. SAJOVIC, LJUBLJANA, STARI TRG 6

Gospodarska zadruga mizarskih mojstrov v Ljubljani, reg. zadruga z o. z.

VEGOVA ULICA ŠT. 6, POLEG REALKE

priporoča svojo stalno zalogo navadnega in umetnega pohištva po najnižjih cenah ter vsa tapetniška dela.

Izvršuje vsa stavbna in gradbena dela po lastnih in arhitektonskih načrtih.

Informacije brezplačno.

DESKE

za stavbe od 300.— Din naprej nudi

FRANC ŠUŠTAR, parna žaga LJUBLJANA

KUPIM

REZAN LES lipov, javorjev, jesenov in la hruškove hlode kupuje — R. Schenk, Sušak. 1956